

Dosažené výsledky a další úkoly při plnění závěrů XIV. sjezdu KSČ v Československé lidové armádě

Článek je výtahem z referátu náčelníka hlavní politické správy ČSLA, zástupce ministra národní obrany generálporučíka PhDr. Václava Horáčka, který přednesl na poradě celoarmádního stranického aktivu dne 7. března 1973.

Rezoluce XIV. sjezdu KSČ stanoví, že „K zvyšování bojové síly Československé lidové armády je zapotřebí rozvíjet stranickopolitickou práci a politicko-ideovou výchovu, zvláště upevňovat vědomí socialistického vlastenectví a proletářského internacionalismu příslušníků armády. V další výstavbě a formování jejího velitelského sboru je nezbytné důsledně vycházet z třídně politických hledisek, využívat poznatků marxisticko-leninské vojenské vědy a zkušenosti bratrských socialistických zemí. Neustálou pozornost věnovat, zdokonalování velení, upevňování kázně, organizovanosti života a vysoké bojové pohotovosti vojsk.“

Závěry Rezoluce tak v plné šíři znovu obrátily naši pozornost na důsledné uplatňování leninských principů výstavby armády, které byly v uplynulém období narušovány. Necelé dva roky od XIV. sjezdu KSČ jsou naplněny cílevědomou a houževnatou prací komunistů a naprosté většiny příslušníků armády za plnění úkolů vytyčených sjezdem strany.

Vojenskopolitická linie XIV. sjezdu vycházející z pečlivé analýzy situace v armádě, z leninského vojenskoteoretického odkazu, sovětské vojenské vědy a v boji ověřených zkušeností slavné Sovětské armády se stala od počátku v posjezdovém období základní směrnicí výstavby a řízení Československé lidové armády. **Dosavadním vývojem byla plně potvrzena její životnost a správnost. Důsledné respektování a cílevědomé uskutečňování stranické linie přineslo pozitivní výsledky v kvalitativně vyšší úrovni politické, ideové, morální připravenosti a bojové síly Československé lidové armády.**

Od XIV. sjezdu byla především upevňována vedoucí úloha strany, jako hlavní a nejdůležitější princip výstavby socialistické armády.

Nové vedení strany důsledně naplňuje leninský požadavek, aby vojenská politika tvořila důležitou a organickou součást celkové politiky.

Vedoucí orgány strany při koncipování vojenské politiky vycházejí z analýzy mezinárodní situace, zvláště z vývoje základního rozporu mezi světem socialismu a kapitalismu, z analýzy vnitřní ekonomické a politické situace, z potřeb soudobého vojenství. Vedení strany vytyčuje dlouhodobou i krátkodobou koncepci výstavby armády. Ani jedna základní oblast její výstavby nezůstává bez rozhodujícího vlivu řídicích orgánů strany. Orgány ÚV KSČ rovněž pravidelně hodnotí a kontrolují dosahované výsledky v bojové a politické přípravě. Schvalují všechny základní dokumenty velení armády i hlavní politické správy.

Oproti minulosti i všechna usnesení plén ÚV KSČ, která rozpracovávají závěry XIV. sjezdu KSČ, jsou v Čs. lidové armádě velením armády a hlavní politickou správou důsledně konkretizována a realizována. Mimořádnou pozornost jsme věnovali uskutečňování závěrů únorového, říjnového a prosincového pléna ÚV KSČ z roku 1972. Velitelé a politické orgány se ve své činnosti řídí těmito dokumenty a k jejich splnění rozvíjejí aktivitu a iniciativu příslušníků ČSLA.

Vycházejíc ze závěrů XXIV. sjezdu KSSS a XIV. sjezdu KSČ bylo vynaloženo nemalé úsilí za upevnění třídního charakteru naší armády. Třídní princip je dnes uplatňován ve všech jeho základních formách; v kádrové politice a v celém systému výchovy a přípravy vojsk. Zvláště chci zdůraznit, že na rozdíl od minulosti ve všech nejvyšších řídicích funkcích ČSLA jsou dnes soudruzi dělnického původu, předúnoroví členové strany i soudruzi s členstvím před rokem 1945. Řada z nich aktivně bojovala proti fašismu, jiní přišli do armády stranickým nábojem. I jejich odborně politická připravenost se podstatně zvýšila. Dnes není výjimkou, kdy soudruzi na řídicích funkcích jsou absolventy dvou našich a sovětských akademií.

Očistou velitelského sboru došlo k jeho výraznému třídně politickému zpevnění. I když mnozí soudruzi přešli na nové funkce, můžeme konstatovat, že na prostá většina z nich prokázala své schopnosti pracovat na zodpovědných místech a plně se osvědčili.

S plnou odpovědností můžeme tedy říci, že i z třídního hlediska se Československá lidová armáda stala pevným a vyhraněným ozbrojeným nástrojem socialistického státu, připraveným spolu s armádami Varšavské smlouvy k obraně socialistických vymožeností. Ideově politická práce je cílevědomě rozvíjena na základě světového názoru dělnické třídy — marxismu-leninismu. Upevňuje se přesvědčení vojenských mas o třídním poslání naší armády.

Od XIV. sjezdu byla pod přímým vlivem ÚV KSČ, zvláště jeho nového vedení, znovu obnovena jednota armády a lidu. Vycházejíce z analýzy krizového vývoje neponechává vedení strany tento vztah živelnosti.

Obnovená jednota armády a lidu byla přímo demonstrována na spojeneckém cvičení ŠTÍT-72 a ve výsledcích voleb do zastupitelských orgánů. Promítá se i v rostoucím zájmu našich pracujících o život armády. Upevňování této jednoty napomáhají tisíce dobrovolných pracovníků z řad příslušníků armády v orgánech státní moci, ve společenských a branných organizacích. Patří sem i vojenské výpomoci, brigády na pomoc národnímu hospodářství a realizace úkolů, vyplývajících z usnesení předsednictva ÚV KSČ o jednotném systému branné výchovy obyvatelstva.

Na posledním zasedání ÚV KSČ generální tajemník soudruh Husák zdůraznil „v duchu odkazu Února budeme střežit naše přátelství se Sovětským svazem, vysoko ponese me prapor proletářského internacionalismu, budeme dělat vše, aby komunistická strana Československa, naše socialistická vlast byla pevným a spolehlivým článkem socialistického společenství a mezinárodního komunistického a dělnického hnutí.“

Tomuto závaznému odkazu Února jsme věnovali při plnění linie XIV. sjezdu mimořádnou pozornost. I v armádě můžeme dnes prohlásit, že tento leninský princip je důsledně uplatňován. Velení armády a hlavní politická správa obnovily vztahy vzájemné součinnosti a spolupráce se všemi bratrskými armádami, zvláště se Sovětskou armádou. Naprosto otevřené soudružské vztahy a výměna zkušeností mezi našimi armádami mají významný podíl na zvyšování bojové pohotovosti Čs. lidové armády. Ideje socialistického internacionalismu prolínají dnes celým ideově výchovným působením ve vojscích.

Oproti nedávné minulosti naprostá většina příslušníků Čs. lidové armády chápe zákonitou nevyhnutelnost třídní internacionální jednoty a semknutosti armád států Varšavské smlouvy jakožto základnu obranyschopnosti socialistických zemí před imperialistickou agresí.

Bylo také pochopeno, že vstup spojeneckých vojsk pěti socialistických zemí do Československa byl aktem internacionální pomoci a solidarity, který odpovídal jak zájmům našich pracujících, tak mezinárodní dělnické třídy, socialistického společenství a třídním zájmům světového komunistického hnutí.

Určující význam pro vývoj naší armády má spolupráce se sovětskými ozbrojenými silami. Internacionální svazky se Sovětskou armádou mají stále širší a hlubší základnu. V rámci unifikace důsledně uplatňované velením naší armády jsou vojska neustále vybavována nejmodernější sovětskou bojovou technikou a výzbrojí.

Upevňování bojové družby zejména s příslušníky Střední skupiny vojsk, dostalo výraz každodenní soudružské, bratrské pomoci a vzájemné spolupráce. Internacionalismus, internacionální výchova se tak stávají důležitým zdrojem upevňování politické, morální a bojové síly Čs. lidové armády.

V jednotě s upevňováním sociálně politických hodnot naší armády bylo dosaženo i úspěchů při prohlubování její organizovanosti ve výchově a výcviku, ve formování vysokých morálních a bojových kvalit všech jejích příslušníků.

Především bylo v plně šíři obnoveno centralizované náročné velení. Podstatně se zvýšila politická a odborná odpovědnost příslušných velitelských a politických funkcionářů za plnění úkolů stanovených v základních dokumentech ministra národní obrany pro výcvikový rok. Zejména byla dále upevněna nedílná velitelská pravomoc na stranických základech.

V obsahu práce velitelů dostalo trvalé místo jejich politickovýchovné působení. Většina velitelů si osvojila umění opírat se ve své činnosti o stranické organizace, usměrňovat práci ZO KSČ. Naučili se využívat síly stranických organizací a politických orgánů k úspěšnému řešení náročných bojových úkolů. K rozvoji iniciativy rovněž úspěšně využívají kolektivů svazáckých a odborových organizací.

Shrme-li dosažené výsledky v plnění linie XIV. sjezdu, pak lze bez nadsázky říci, že byl v plně šíři obnoven socialistický charakter armády, výrazně vzrostla její bojová připravenost a pohotovost.

Jednotky, útvary a svazky naší armády na významných operačně taktických a spojeneckých cvičeních, jako byly např. GRANIT, NEUTRON, JARO, ELEK-

TRON, TATRY, SALJUT, MORAVA, DRUŽBA a zejména ŠTÍT-72 čestně a úspěšně splnily své úkoly. V praxi byla tak prověřena stranickopolitická a ideově výchovná práce. Zvýšily se organizátorské schopnosti velitelů, umění politických orgánů a stranických organizací řídit politickou práci v polních a bojových podmínkách.

Růst politickomorálních kvalit se konkrétně projevil i v tom, že např. pro cvičení „Bratrství ve zbraní“ v roce 1970 jsme vojáky a i velitele doslova individuálně vybírali a řešili řadu kádrových změn. Na cvičení ŠTÍT-72 jsme šli s organickými jednotkami, útvary a veliteli a přitom nedošlo k vážnějšímu narušení politickomorálního stavu. Naopak, vojska prokázala nezměrnou obětavost a pracovní úsilí. Průběh cvičení přinesl množství konkrétních příkladů svědčících o bojovém mistrovství a internacionální družbě. To vše je nezvratným důkazem úspěšné cesty, kterou jsme za dva roky po XIV. sjezdu KSČ prošli.

Jestliže v roce 1971 při inspekčních prověrkách dosáhly dobrého hodnocení jen tři svazky a 16 bylo vyhovujících, tak v roce 1972 byl stav zcela opačný. 16 svazků dosáhlo dobrého hodnocení a jen 3 svazky byly vyhovující.

V závěru výcvikových roků 1971—1972 mohlo proto předsednictvo ÚV KSČ učinit závěr, že náročné úkoly byly splněny. Přitom výraznějších výsledků bylo dosahováno u vojsk a štábů Východního vojenského okruhu a 1. armády Západního vojenského okruhu.

Jsou to i poslední významné úspěchy, kdy poprvé v historii Čs. lidové armády jednotky 19. msd uskutečnily přesun na velkou vzdálenost 800 km. I tato poslední všestranná a náročná prověrka tak prokázala vysoké politické, morální a bojové kvality vojsk a vysokou úroveň a schopnost techniky.

Nemalých výsledků jsme dosáhli i v plnění pětiletého plánu komplexní výstavby učebně výcvikové základny, modernizace a rekonstrukce střešnic, zvýšení odolnosti letišť.

V období od XIV. sjezdu se výrazně zkvalitnilo vyzbrojování naší armády moderní vojenskou technikou a zbraněmi. Zvyšuje se rovněž úroveň ubytování, stravování, zdravotnického, materiálního a kulturního zabezpečení vojsk. V souladu s dlouhodobými potřebami armády probíhá přestavba celého vojenského školství.

Úspěchů jsme dosáhli i na úseku vojenských výrobních a opravárenských závodů a podniků, u železničního a silničního vojska.

Tyto některé hlavní úspěchy, jichž jsme dosáhli, jsou výslednicí obětavé a cílevědomé práce velitelů, politických pracovníků, komunistů, svazáků, odborářů a nestraníků. Dosáhli jsme jich proto, že se především v plné šíři obnovilo přímé vedení armády stranou, jejím ústředním výborem. Není pochyb o tom, že důsledné uplatňování leninských principů vojenské výstavby státu je předpokladem úspěšného plnění sjezdové linie i v příštím období do XV. sjezdu.

* * *

XIV. sjezd zahájil novou etapu v ideologické práci. Jejím cílem je dovršit porážku pravicového oportunismu i v této nesmírně složité oblasti a soustavně formovat nového socialistického člověka, jako uvědomělého budovatele a obránce socialistické vlasti.

Z řídících direktiv velení naší armády a hlavní politické správy je známo, že při uskutečňování linie XIV. sjezdu přikládáme ideologické práci prvořadý

význam. Při zvyšování úrovně ideologické práce soustřeďujeme úsilí na řešení zejména těchto problémů:

- k přesvědčivému šíření leninských idejí do mas vojáků a přetváření těchto idejí v pevné světónázorové hodnoty;
- k přesvědčování příslušníků ČSLA o správnosti politiky strany, jejího ústředního výboru, k jejich aktivnímu získávání pro tuto politiku, pro její důsledné plnění v podmínkách armády;
- ke zvýšení účinnosti našeho boje s buržoazní ideologií, s pravicovým oportunismem a revizionismem, ke střežení čistoty marxismu-leninismu.

Přesvědčili jsme se, že tato orientace ideologické práce pomáhá ke stmelení příslušníků naší armády kolem ÚV KSČ, stimuluje masový rozvoj iniciativy a aktivity, zvyšuje politickou bdělost a že formuluje postoje vojáka jako socialistického vlastence a internacionalisty.

Díky důslednému a tvořivému využívání sovětských zkušeností jsme vybudovali ucelený systém ideově politické výchovy, čímž jsme založili předpoklady k její rostoucí účinnosti. Významnou směrnicí na tomto úseku je ústředním výborem KSČ schválené dlouhodobé zaměření ideově politické výchovy všech kategorií vojáků na celé období mezi XIV. a XV. sjezdem strany.

Práci velitelů, politických orgánů i stranických organizací byly vytvořeny nezbytné organizační podmínky pro plnění této náročné linie. Její uskutečňování se stalo záležitostí širokého aktivu funkcionářů a ZO KSČ.

Ideově výchovnou práci cílevědoměji zaměřujeme na propagandu a objasňování těch klíčových otázek marxisticko-leninského učení a politiky strany, jež byly pravicovými oportunisty napadány a jejichž marxisticko-leninské pojetí není ve vědomí vojáků zatím pevně zakotveno. Hlavní těžiště boje, vedle odhalování oportunistických názorů, tam kde se objeví, vidíme v souladu se závěry říjnového pléna v prohlubování a upevňování marxisticko-leninského světového názoru.

Základním obsahem všech forem ideově výchovného systému je i nadále studium a propaganda leninského teoretického odkazu, dokumentů naší strany a mezinárodního komunistického hnutí. V současné době jde na ideologickém úseku o to, udělat další nezbytný krok kupředu. My jej vidíme především v požadavku přecházet od sumy teoretických a politických zalostí k prohlubování pevné, třídně politické orientace v mezinárodních a vnitropolitických otázkách, k vytváření schopností dovádět teoretické znalosti do vlastní praktické činnosti.

Na říjnovém plénu ÚV KSČ bylo jednoznačně zdůrazněno, že ideologicko-výchovná práce založená na ideologii marxismu-leninismu nutně vyžaduje přistupovat ke každé otázce důsledně z třídních pozic. V tomto směru nemůžeme být ještě spokojeni především s objasňováním mezinárodně politické situace, které se často omezuje na popis událostí. Nedostatečně jsou odhalovány třídně nepřátelské zájmy reakčních kruhů buržoazie a narůstání světového imperialistického militarismu. Taková výchova málo přispívá k pěstování politické bdělosti širokých mas vojáků.

Vážným problémem ideologické práce v armádě ve světle říjnového pléna je její nedostatečné spojení se životem. Obecně např. propagujeme politický význam rozkazu ministra národní obrany na výcvikový rok, ale již méně pozornosti věnujeme objasňování konkrétně uložených úkolů. Propagandu požadavků

přísahy, řádů a nařízení děláme nárazovitě, zpravidla jen při nástupu vojáků do základní služby.

Velké rezervy při zkvalitňování ideologické práce vidíme rovněž ve zvýšení úrovně jejího řízení. Některé dobré zkušenosti jsme získali při práci s výsledky říjnového pléna ÚV KSČ.

Kontroly a průzkumy ukazují, že jde o první pozitivní kroky, že ideologickou práci doposud neřídíme soustavně a v celém komplexu. Nesmíme zapomínat, že v armádě byla v minulosti zakořeněna nezdravá praxe, kdy velitelé se starali o výcvik a v politickém aparátě jedni o organizační práci a druhí o výchovu. Zde je na místě zdůraznit leninskou zásadu, že bezideová organizovanost je nesmysl. Bylo by proto vážnou politickou chybou, nevidět nebezpečí těchto recidiv.

Řízení ideologické práce je stále ještě obecné, což vyplývá z povrchních znalostí ideologické a politické situace v okruhu působnosti daného politického orgánu či stranické organizace. V poslední době projevují některé politické orgány snahu dopracovat se hlubšího poznání a sledovat vývoj názorů a postoje lidí. Toto úsilí je však poznamenáno četnými prvky nedůslednosti a subjektivismu. Není vypracován systém zkoumání výsledků ideového působení a měření jeho účinnosti.

Jsme si vědomi, že zde působí řada objektivních faktorů jako např. slabá stranická základna v praporech a rotách. Vedle toho však existují i některé faktory rázu subjektivního, zvláště v informačním systému. Hlavním zdrojem ideologické informace musí být ZO KSČ a pracovníci, kteří ideologickou práci přímo dělají.

Důležitým, málo využívaným zdrojem informací jsou také svazácké organizace, vojenské schůze i semináře s agitátory.

Předpokladem zvýšené účinnosti ideově výchovného působení je zabezpečit cílevědomé fungování všech prvků tohoto systému. Nedoceněné jsou politické informace, vojenské schůze, rady politickovýchovných světlic, rady nástěnných novin apod.

Nedoceňujeme také, že centrem ideově výchovné práce je rota, baterie, letka, kde jsou základní vojenské kolektivy. Nekoncovali jsme ještě s praxí, kdy všichni směrem k rotě převážně ukládají úkoly a chodí „kontrolovat“. Nedoceňuje se fakt, že velitelé rot jsou často jen o 2—3 roky věkově starší než vojáci, kterým velí. Konkrétně pomáhat velitelům rot, čet i družstev musejí v tomto směru především štáby, politické skupiny útvarů a ZVP praporů.

V ideologické práci stále platí, že výsledky její účinnosti jsou přímo závislé na úrovni propagandistických kádřů, jejich teoretické a metodicko-pedagogické připravenosti. Kvalitativní ukazatelé propagandistů z povolání jsou s výjimkou třídního původu nepříznivé. Požadované vysokoškolské vzdělání má přibližně jen 50 % soudruhů. Nepříznivé je rovněž věkové a národnostní složení. Analyzovat kádrové složení a stav jednotlivých kategorií politického aparátu a stanovit si postupné dlouhodobé řešení dané situace je proto i z tohoto hlediska naléhavým úkolem.

Druhou, neméně závažnou kategorií příslušníků armády, kteří nejčastěji přicházejí s živým slovem k našim vojákům, jsou vedoucí politického školení vojáků základní služby.

Ideově výchovné práci musí lépe sloužit i **vojenské hromadné sdělovací prostředky**. V obsahu jejich činnosti je nezbytné zvýraznit vysokou ideovost, kon-

krétnost a sepětí se životem armády. Více popularizovat nejlepší velitele, vojáky a občanské pracovníky, kteří mají na základě své poctivé práce vysokou autoritu a v plnění povinností jsou příkladem ostatním.

Také v oblasti **kulturně výchovné činnosti** musíme vyžadovat vyšší ideovost, stranickost a podněcovat tvůrčí činnost tak, aby účinněji ovlivňovala vztah k soustavě hodnot, které jsou základem aktivního vztahu k socialismu a zdrojem masového hrdinství a obětavosti při obraně socialistických vymožeností.

Zdánlivě druhořadou, ale ve skutečnosti velmi závažnou otázkou ideologické práce je její **materiálně technická základna**, která vážně zaostává za potřebami ideově výchovné práce v naší armádě. Velení ČSLA vychází této potřebě, v rámci daných možností, maximálně vstříc. V nejbližší době bude v kolegiu MNO projednán konkrétní návrh postupného řešení naléhavých materiálních potřeb zabezpečujících ideologickou práci.

Závěry říjnového pléna ÚV KSČ k úkolům ideologické práce mají dlouhodobou platnost. Jsou směrnici pro řízení a provádění ideově výchovné práce, slouží jako kritéria posuzování její úrovně.

* * *

Při realizaci závěrů XIV. sjezdu KSČ má nebývalé místo kádrová práce.

Naléhavá potřeba kádrového upevňování naší armády není dána jen důsledky a poučením z krizového vývoje, ale také stále více rostoucími objektivními nároky na kvalitu kádrů, jejich politickou, ideovou, morální a vojenskoodbornou připravenost.

Nejdůležitějším činitelem, který v úzké součinnosti s politickými orgány a stranickými organizacemi zabezpečuje realizaci vojenské politiky strany v podmínkách armády, je velitelský sbor. Své poslání a společenskopolitickou funkci může však splnit jen tehdy, jsou-li jeho příslušníci hluboce marxistickoleninsky vzdělaní, bezvýhradně oddaní KSČ, revolučním a bojovým tradicím našich národů, dělnické třídě, věrni zásadám proletářského internacionalismu a spojenectví se Sovětským svazem. Tvoří-li jej lidé třídně pevní a uvědomělí, s potřebnými politickými a morálními kvalitami, s vysokými vojenskoodbornými a pedagogickými schopnostmi.

Za jeden z nejdůležitějších úkolů považujeme, v souladu s linií XIV. sjezdu KSČ, a v duchu usnesení ÚV KSČ „Ke kádrové a personální práci“ ze dne 6. 11. 1970, pravidelné doplňování velitelského sboru armády mladými lidmi v potřebných počtech a odpovídající kvalitě. Je to úkol vysoce politicky aktuální. Na jeho úspěšném řešení závisí doplnění armády na potřebné počty. Pravidelná doplňování musí zabezpečit i zkvalitnění věkového a sociálního složení velitelských kádrů a formování mladé, třídně a politicky pevné generace velitelů. Na doplňování velitelského sboru je také v mnohém závislé řešení odpovídajících služebních, osobních a rodinných podmínek života vojáků z povolání.

Dosavadní opatření kádrové správy MNO a některých svazů přinesla již některé pozitivní výsledky.

Přes tyto pozitivní tendence nemůžeme být stále s dosavadním stavem spokojeni. Převážná tíha plnění náboru leží na místních vojenských správách. Nedostatečně jsou získáváni pro trvalou práci v ČSLA nejlepší vojáci základní služby.

Zvláštní péči vyžadují zejména absolventi RDŠ a budoucí absolventi DDŠ. Náročným politickým a odborným vedením a organizováním účinné pomoci při řešení jejich služebních, osobních i rodinných problémů, musíme vytvářet ta-

kové podmínky, aby v krátkém čase našli k vojenskému povolání vnitřní vztah a službu v armádě považovali za prvořadou stranickou a osobní povinnost.

Při plnění úkolů XIV. sjezdu KSČ v armádě má pevně stanovené a nezastupitelné místo politický aparát.

Rozbory nám ukazují, že kádrové problémy v politickém aparátě jsou v podstatě stejné jako v celém důstojnickém sboru. I zde stojíme před úkolem jeho doplňování mladými kádry, zejména na ideologickém úseku, zvyšování jeho vojenskopolitické kvalifikace.

Doplňování politického aparátu musí být záležitostí nejen politických orgánů, ale i velitelského sboru a stranických organizací.

Ve složitém a mnohotvárném procesu výstavby armády, řešení její kádrové situace, má stále větší význam naše vojenské školství. Jeho hlavním posláním je výchova a zdokonalování všestranně připravených velitelských, politických, technických, týlových a vědeckých kádrů pro ČSLA. K plnění tohoto úkolu přijalo předsednictvo ÚV KSČ usnesení z dubna 1972. Toto usnesení představuje významnou politickou, ideovou a organizační direktivu, která dává ucelenou koncepci přípravy vojáků z povolání.

V současné době realizujeme toto usnesení zejména přestavbou vojenských škol. Tím se řeší dosavadní disproporce mezi strukturou vojenského školství a potřebami armády a v požadovaném profilu absolventa vojenských škol.

Úsilím komunistů byla obnovena a zvýrazněna úloha výuky marxismu-leninismu na vojenských školách, zkvalitnila se práce velitelského a pedagogického sboru a bylo dosaženo užšího sepětí školy se životem a potřebami armády. To vše umožňuje klást vyšší nároky na práci vojenských škol, na prohloubení jejich politického a vojenského charakteru, zkvalitnit jejich výchovnou funkci, zejména náročným uplatněním principů jednoty výchovy a výcviku.

První kroky již byly učiněny. Důležitým předpokladem úspěšné realizace přijatých závěrů je výchova vychovatelů a zvýšení vlivu strany na tento proces.

Také pro vojenské školy platí zkušenost, že jakýkoliv rozpor mezi tím, co se učí na učebně a praktickým životem, má velmi negativní vliv na formování politického a morálního profilu žáků a posluchačů.

Politické orgány, stranické a svazácké organizace vojenských škol musí spolu s náčelníky vytvářet kritické a náročné ovzduší s cílem dosahovat vysoké kvality výuky, aby odpovídala potřebám a rozvoji naší společnosti, vojenskosti a vědeckotechnické revoluce. To se zvláště týká VA AZ, VPA KG a Vysoké vojenské školy ve Vyškově.

V úsilí za zkvalitnění práce vojenských škol se nám dostává každodenní pomoci od sovětských vojenských škol a sovětských soudruhů, kteří u nás pracují. Důsledné uplatňování těchto zkušeností je nejen naší stranickou povinností, ale i předpokladem dalších úspěchů.

• • •

Základní dokumenty ÚV KSČ, velení a hlavní politické správy ČSLA staví na jedno z předních míst požadavek neustálého zdokonalování úrovně řídicí a organizační práce. Důležitost této otázky byla zdůrazněna také ve vystoupení soudruha Štrougala na prosincovém zasedání ÚV KSČ. Její řešení je objektivní nutností, která vyplývá z potřeby soustavného a efektivního plnění sjezdové linie a ze stále složitějších a náročnějších úkolů bojové a politické přípravy.

Úroveň řídicí a organizační práce u jednotlivých svazů, svazků, útvarů a jednotek je rozdílná. Namnoze převládá extenzivní způsob práce spojený s velkým vyčerpáváním fyzických a duševních sil lidí, což má záporný vliv na kázeň a režim života vojsk.

Mnozí velitelé a politické orgány sice slovy uznávají a teoreticky ovládají zásady řídicí a organizační práce, ale ve své praktické činnosti se jimi vždy neřídí. U některých, zejména mladých soudruhů, jde mnohdy o nedostatek zkušeností a nedostatečnou pomoc ze strany nadřízených. Proverky nám ukázaly vážné slabiny v přípravě nejnižších velitelů.

Setkáváme se stále s takovými jevy, jako je nekvalitní příprava nejrůznějších zaměstnání, nepořádky ve strážní a dozorčí službě, narušování plánu bojové a politické přípravy, rozkrádání socialistického majetku a v neposlední řadě i stále se opakující případy šikanování vojáků a ponižování lidské důstojnosti.

Podstata řídicí a organizační práce všech velitelů, štábů a politických pracovníků spočívá v řízení, vedení a výchově lidí, je podmíněna přesným vymezením povinností, náročným vyžadováním plnění funkčních povinností, stanovených vojenskými řády a předpisy.

Ve zprávě přednesené na XIV. sjezdu KSČ soudruhem Husákem bylo řečeno: „Práci vedoucích pracovníků chápeme jako činnost s politickým obsahem. Jejich rozhodování má velký vliv na realizaci politiky strany na daném úseku. Proto chceme zvýšit jejich úlohu, dát jim plnou podporu a důvěru, ale i zvýšit náročnost a kontrolu.“

V podmínkách armády to především znamená, aby v činnosti velitelů byl v plném rozsahu naplňován a politickými orgány a stranickými organizacemi celou jejich vahou prosazován leninský princip nedílné velitelské pravomoci, uplatňovaný na stranických základech.

V armádě, jako třídně politickém a mocenském nástroji socialistického státu, vystupují do popředí zejména požadavky na vysokou komunistickou ideovost a stranickou zásadovost, protože každá řídicí činnost má nejen organizační, ale také výrazně politickou a ideovou stránku. Tímto duchem musí být naplněno družné jednotné úsilí velitelů, politických orgánů a stranických organizací. Řízení a velení je odpovědný a složitý proces, jehož efektivnost spočívá nejen na vypracování reálných zámyslů, ale i na jejich důsledném prosazování do života, na využívání takového nástroje, jako je včasná a účinná kontrola.

Při zkvalitňování řízení a velení neustále narůstá úloha vědy a využívání jejích poznatků v praxi. I v armádě stojíme před úkolem vytyčeným XIV. sjezdem KSČ a plény ÚV KSČ, spojit vymoženosti vědeckotechnické revoluce s přednostmi socialistické společnosti a socialistické armády. Neše vědeckovýzkumná základna, která prošla politickou a pracovní konsolidací, začíná přinášet první kladné výsledky. Z hlediska současných i budoucích potřeb se však jimi nemůžeme uspokojovat. Výzkumná základna zatím nepracuje v plné šíři a vědecké poznatky nejsou důsledně dováděny do praxe.

Plně pro nás platí slova soudruha Husáka, že se nelze smířovat se žádnými tendencemi samoúčelnosti ve vědě a výzkumu. V naší konkrétní situaci to znamená, že činnost vědy musí důsledně sloužit zájmům a potřebám armády a rozvoji stranickopolitické práce.

V této oblasti stojíme před řešením těchto úkolů:

- dobudovat a plně rozvinout činnost výzkumných a vojenskovědeckých pracovišť, zejména na vojenských vysokých školách a zabezpečit, jak zdůraznil

na posledním plénu ÚV KSČ soudruh Husák, výchovu nových mladých vědeckých pracovníků;

- všestranně podporovat proces integrace a co nejúčinněji spolupracovat s vědeckými pracovišti armád států Varšavské smlouvy, zejména Sovětské armády, více využívat jejich zkušeností a výsledků výzkumu;
- soustavně prohlubovat ideologickou funkci vědy jako nástroje třídního boje v oblasti ideologie. Zkušenosti z krizového období znovu potvrdily, že jakékoliv podceňování ideologické funkce vědy otevírá prostor k nástupu buržoazní a revizionistické ideologie;
- zvýšit efektivnost úrovně řízení vědy a výzkumu, aby síly a prostředky byly soustředěny na řešení klíčových problémů a aby se výsledky rychleji uplatňovaly v praxi.

Zabezpečení těchto požadavků klade velké nároky na komunisty a stranické organizace ve vědeckovýzkumné základně a na soustavné posilování vedoucí úlohy strany v této oblasti. V souvislosti s dlouhodobým zkvalitňováním a omlazováním vědecké fronty musíme sledovat také růst členské základny strany, cílevědomě formovat všechny síly výzkumu na řešení závažných otázek upevňování obranyschopnosti země.

* * *

Cílem veškeré naší práce v plnění rezoluce XIV. sjezdu KSČ mus být dosahování vysoké bojové a mobilizační pohotovosti ČSLA.

Vysoká bojová pohotovost v souvislosti se změnami ve vojenskopolitické situaci ve světě i revoluce ve vojenství dostala nový obsah. Tuto skutečnost však ještě mnozí příslušníci armády nechapají a nedoceňují. Bojovou pohotovost v tom nejširším významu je nutné chápat jako souhrn politických, ideových, takticko-operačních, mobilizačních, kádrových, technických a týlových opatření, umožňujících vést boj v určeném čase a prostoru s cílem zničit nepřítele. Její kvalita je v podstatné míře závislá na vysokém politickomorálním stavu, politické bdělosti, kázni, organizovanosti a vysokém stupni vycvičenosti, sladěnosti vojsk a na umění kádrů dovedně řídit vojska.

Tomu musí být podřízen veškerý výcvik i výchova vojáků, spojení stranickopolitické práce s úkoly bojové přípravy, s respektováním zvláštností druhů vojsk, narůstající význam polní přípravy, střeleb, hotovosti, dozorcí a strážní služby. V této souvislosti musíme věnovat větší pozornost vysvětlování současně mezinárodně politické situace a konkrétní znalosti třídního nepřítele.

Vysoká účinnost politické práce se stala již samozřejmostí při velkých cvičeních. Nedaří se nám ji však prosazovat v běžném životě, zvláště při výcviku malých jednotek. Stranickost a účinnost naší politické práce ve vojscích se musí projevit v hlubokém osobním přesvědčení každého příslušníka armády, že při plnění úkolů vysoké bojové pohotovosti nemůže trpět žádné kompromisy, položitost a nedůslednost. Porušování zásad bojové pohotovosti a její podceňování nutno posuzovat jako projev apolitičnosti a oportunismu v praxi a vyvozovat z toho stranické, politické a kádrové závěry.

Jedním z nejdůležitějších kritérií bojové pohotovosti a rozhodujícím předpokladem úspěšného splnění úkolů výcviku a výchovy vojsk, je vysoký politickomorální stav a kázeň příslušníků ČSLA.

Letošní výroční členské schůze ZO KSČ se náročněji zabývájí problémy politickomorálního stavu a upevňování kázně. Je snaha přijímat účinnější opatření

ke snížení stále velké trestnosti, hledají se příčiny nekázně. Je dobré, že cesty ke zlepšení této práce vidí stranické organizace v řešení celého komplexu otázek, ve zkvalitnění výchovy, organizace výcviku a režimu života vojsk a zvláště v soustavném úsilí za dosahování příkladnosti komunistů. Jde o potřebnou orientaci práce stranických organizací, kterou je nutné i nadále sledovat a rozvíjet.

Oceňujeme úsilí těch velitelů, štábů, politických pracovníků a stranických organizací, kteří dosahují konkrétních úspěchů v boji proti mimořádným událostem. Máme dnes již řadu útvarů a jednotek, kde po dlouhou dobu nedošlo ani k jedné mimořádné události.

Přesto však nemáme důvod k sebeuspokojení.

Vysoká kázeň je jedním ze základních ukazatelů, který určuje nejen profil jednotky, útvaru a školy, ale i politickou a morální pevnost, bojeschopnost a bojovou pohotovost. Při řešení tohoto úkolu musíme vycházet z toho, že upevňování kázně je nepřetržitým a nikdy neukončeným procesem.

Ze zkušeností Sovětské armády, jakož i našich dosavadních poznatků vyplývá, že v boji za pevnou a uvědomělou kázeň by měli velitelé, politické orgány, stranické a svazácké organizace rozvíjet svoji činnost zejména těmito směry:

- nepřetržitě propagovat a vysvětlovat všem vojákům, že požadavek na vysokou kázeň je programovým požadavkem vojenské politiky strany, že je důležitým činitelem k dosažení vysoké bojové pohotovosti;
- zvyšovat péči o lidi, podporovat náročné velitele, rozvíjet jejich výchovatské a pedagogické kvality;
- ostře kritizovat ty, kteří přehlíží nedostatky ve službě a narušování vojenského režimu;
- prohlubovat znalost života v jednotkách, poznávat problémy vojáků, odhalovat příčiny, které vedou k porušování řádů, předcházet jim a operativně je odstraňovat;
- zvyšovat stranickou a služební péči o způsob života lidí a jejich volný čas.

Důležitým ukazatelem úrovně politickomorálního stavu a činitelem, který ovlivňuje kvalitu plnění úkolů bojové přípravy, je rozvoj socialistického soutěžení, jako konkrétní projev uvědomělého přístupu k plnění vojenských povinností.

Na masovém základě se rozvíjí socialistické soutěžení i v tomto roce a stává se stále více významným faktorem politickomorálního zpevnění armády.

K desetitisícům závazků přijatých na začátku výcvikového roku jsou připojovány další. V jejich obsahu je zabezpečena jednotka vojenskoodborných, politických, ideových a morálních stránek přípravy obránce a budovatele socialistické vlasti. Tento masový rozvoj pracovní iniciativy klade zvýšené nároky na práci velitelů a politických orgánů při realizaci nových směrnic ministra národní obrany a náčelníka HPS ČSLA pro rozvoj socialistického soutěžení v ČSLA.

Měli bychom usilovat o to, aby úspěchy socialistického soutěžení nebyly měřeny jen počtem závazků, ale především tím, jak jednotky a útvary dosahující slabších výsledků se budou měnit v dobré a výtečné.

Úsilí o dosahování vysoké bojové pohotovosti, kde politickomorální stav a kázeň náleží k rozhodujícím kritériím, bude proto i v dalším období základní oblastí, kde nutno soustředit pozornost při plnění linie XIV. sjezdu KSČ.

* * *

Neustále se zvyšuje bojová a mobilizační pohotovost a připravenost ČSLA. Dosáhli jsme prohloubení a upevnění ideové, politické a organizační jednoty armádní stranické organizace. Roste akceschopnost, autorita a vážnost práce strany v masách, angažovanost komunistů i nestraníků při její realizaci.

Uvědomujeme si, že všechny naše pozitivní výsledky jsou přímo závislé na úspěšném rozvoji celé naší socialistické společnosti. Opírají se o reálnou a prozíravou politiku ÚV KSČ při plnění úkolů XIV. sjezdu KSČ a také o péči a pozornost, kterou strana, stranické a státní vedení věnuje Československé lidové armádě.

Pozitivní vnitropolitický vývoj, úspěšné plnění národohospodářských plánů, vliv strany a upevnění její vedoucí úlohy ve všech oblastech společenského a politického života, naše pevné místo v koalici států Varšavské smlouvy, to vše vytvořilo a vytváří příznivé podmínky a předpoklady pro naši další práci.

V naší práci navážeme na všechny pozitivní zkušenosti a úspěchy, dosažené ve všech oblastech stranickopolitické práce. Zároveň budeme stranickou zásadovostí a kritičností cílevědomě odstraňovat všechny nedostatky v řídicí a organizátorské práci, v ideově výchovné činnosti a ve vnitrostranickém životě.

Splnění úkolů XIV. sjezdu strany nás zavazuje, aby veškerá stranickopolitická práce i nadále důsledně vycházela z leninských principů a byla vedena z přísně stranických a třídních pozic, v duchu vysoké komunistické ideovosti, těsně spojená s výstavbou socialismu, se životem strany, našeho lidu a úkoly Československé lidové armády. V tom spatřujeme záruku dalšího úspěšného plnění všech úkolů ČSLA do XV. sjezdu naší strany.